

Johann Festing

Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Johannes Festingius, Ad Pias Meditationes Super Gloriosissima Resurrectione Domini Nostri Jesu Christi Studiose instituendas, Secum Omnes Omnium Ordinum Cives Academicos, eo quo par est, studio & affectu excitat & adhortatur [P.P. Sub Sigillo Rectoratus, ipso festo Paschatos Anno Domini MDCXC]

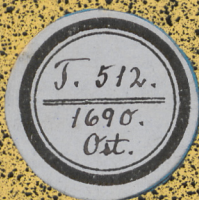
Rostochii: Weppplingius, [1690]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734002343>

Druck Freier Zugang

T. 512.

1690. Osterm.

~~Ah-1258. 60.~~

off. 1690

PROGRAMMA
^{QVO}
RECTOR
UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS
JOHANNES FE-
STINGIUS,
^{AD}
PIAS MEDITATIONES
^{SUPER}
GLORIOSISSIMA
RESURRECTIONE
DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI

Studioſe instituendas,

Secum

*Omnes Omnium Ordinum Cives Academicos,
eo, quo par est, studio & affectu excitat
& adhortatur.*

ROSTOCHII,

Typis JOHANNIS WEPPLINGII, Acad. Typogr.

M. 1256⁶⁰

Uti plex considerandi ratio videtur, ubi ab antiquitate ad nostra usque tempora celebratissimum illuxit, *festum Paschatis*, cuius causa eruditorum industria laborat & pietas non destituitur lætissimâ meditandi materiâ. Notissima sanè inter eruditos res est, quantopere moverit Patrum animos ea quæ de tempore Paschatis celebrandi fuit controversia, dum alii in Asia eodem cum Judæis die *np. XIV. luna* colendum, alii in Ecclesia Romana in diem dominicum referendum censuerunt. *vid. Euseb. lib. 6. c. 21. & sequ. Cent. Magd. 2. c. 8. in init. it. cent. 2. c. 9. p. m. 159. seq. Francisc. Bernardinus Ferrar. lib. de antiquo eccles. Epist. genere, c. 2. Car. du Fresn gloss. & Hoffm. lexi. continuat. vec. Pascha. add. program. Rectorale Rostoch. in fest. pasch. Ann. 1688.* Hoc intuitu si nostra accederet industria, qui licere putaremus ut actum ageretur, aut quâ modo ulla spe placitum crederemus officium quod inter doctos supervacuum, inter alios nullum ac inane facile existimabitur? Liceret æquidem considerare amplius hanc dissensionis antiquæ historiam, ubi judaizare Christiani ullo videri noluerunt ritu, unde speciem Sycretismi nulli tolerare velle antiquæ Ecclesiæ sententiam fuisse sat expeditum est. Nec minùs poterat eleganti inde nobis doctrinâ innotescere, quomodo pro concordia rebus ipsis in indifferentibus contra ceteros disputaverint, ubi in sanctissimo demum Concilio hæc res agitata nec non superinde apud Hispanos, Francos, Anglos, Scotos, aliosque disputatum est. *vid. Covarruv. tom. 2. var. resolut. lib. 1. c. 17. de decimis. Cent. Magd. 7. cap. 9. ubi de Synodo Britann.* At magis, quid potestatis magistratui politico hîc relictum sit, exemplum docet in auctoritate Constantini Magni, qua in Concilio Nicæno hæc res sopita est. Et licet fuerint acerrima dissidia accusataque invicem puritas & sincera religio, dum tanquam Dei causam tuituri adversus *ἡτρεπισκοπικοὺς ἡγῆτας* vel *quart. ad decimanos* (ut vocabantur) admodum duri, eos tanquam heterodoxos à communi pacis & sacrorum vinculo excludere voluisse visi sunt: Attamen postquam ad Cæsarem & Synodum delata causa, non damnati sunt qui

in re adiaphora durius egerant, sed citra censuram, cuius petendi facultas illis, quib; cum durius actum, data non est, concordia sola ratione habita id Imperatori placuit, ut qui pauci essent alios plures existentes imitarentur; quanquam iustissimum insuper in hac causa esse arbitratus sit, id maxime velle quod & accurata ratione appeti, & cum Judæorum perfidia nihil habere consortii videretur. *Socrat. lib. 5. cap. 22. Theodoret. lib. 1. cap. 10.* Adeo non nefas existimatum est succumbere in causa, quæ auctoritatem habuit in tantis Apostolorum Johannis, Philippi, nec non Polycarpi Martyris exemplis, ubi constabat, hanc diversitatem fuisse Apostolorum temporibus, sed ne animadversam quidem, nedum reprehensam ab aliquo. quâ ratione hinc de libertate Christiana commentantes Centuriatores Magd: *cent. 2. cap. 8. inpr.* nec auctores Apostolos fuisse ceremoniarum notant, nec ad aliquas certas observationes ullas Ecclesias alligasse: nec diversitatem quidem externorum rituum, si uspiam esset, pro libertatis Christianæ jure admodum curasse. add. *Socrat. histor. cap. 21.* Sed tanti res momenti videbatur ad unitatis consensionem sententiam in lucem producere, nec quicquam amplius ad diffensionem aut controversiam relinquare: ad quem ferè modum Ecclesiis scripsit Constantinus M. ap. *Theodoretum lib. 1. c. 10.* Verum enim verò ad ulteriora nos provocat sancta pietas, & inter publica Paschalis festi gaudia exultare mens nostra merito magno desiderat desiderio. Celebratum nobis fuit Pascha *συντάξιμον*, ubi (quod ait Arnobius *commentar. in Psalm. David. 22.*) seminavimus lacrymas patientis Domini; nunc Pascha *ἀναστάσιμον* est, Pascha resurrectionis: hinc metamus gaudia resurgentis. O quantopere descendens ad sepulcrum Servatoris pia mens indigna meditatur mortis claustra, quibus corpus cogitat detentum ejus, qui, dum intravit mortis iter, opem salutis dedit, nobisq; rupit tristitia infernæ legis vincula. Facile eorum stultitiam magnopere atqve ad stuporem usque cum Isidoro Pelusiota *l. 2. Epist. 212.* miratur pietas, qui quam ob causam Christus ante tres dies resurrexerit, percunctantur, cum tamen satis diu funeris exequias passus videatur vitæ autor, qui habuit parascevem, habuit labbathum, usque ad solis occubitum

ac post sabbathum resurrexit, attacto quidem utroque die, medio autem expleto atq; confecto. Potius in meditatione sepulturae dominicae subita hæc vota suboriri poterant sicut apud Fortunatum leguntur lib. 3.

Tertia lux rediit, surge sepulte meus.

Non decet ut vili tumulto tua membra tegantur,

Non precium mundi vilia saxa premant.

Indignum est, cujus clauduntur cuncta pugillo:

Ut tegat inclusum rupe vetante lapis.

Lintea tolle precor, sudoria linque sepulcro,

Tu satis es nobis, Et sine te nihil est.

Solve catenatas inferni carceris umbras,

Et reuoca sursum, quicquid ad imaruit.

Redde tuam faciem, videant ut secula lumen:

Redde diem, qui nos, te moriente, fugit.

Sed planè implèsti remeans pie victor ad orbem,

Tartara pressa iacent, nec sua iura tenent,

Inferus insaturabiliter cava guttura pandens,

Qui rapuit semper, fit tua præda Deus.

Eripis innumerum populum de carcere mortis:

Et sequitur liber quò suus autor abit.

Evomit absorptam trepidè fera bellua plebem,

Et de fauce lupi subtrahit agnus oves.

Hinc tumulum repetens post tartara, carne resumpta,

Belliger ad cælos amplatropæa refers, &c.

Salve Redemptor sacratissime! qui in tribus diebus excitasti templum quod solum erat. Tepromissi fidem sat bene & (si citius præstitum diceretur) magis explentem admiratione prosequimur. Latemur & exultemus in Domino. **SURREXIT CHRISTUS HODIE: VERE SURREXIT HODIE.** Ecce nobis (sicut verba sunt Eusebii Episcopi Gallicani de Pascha homil. 9.) inferorum dives spoliis tertia dies reddita est, excelsitudo de profundis, lux de tenebris, vita de mortuis. Rideas licet Judæe

Judæ atqve gentilis (ita gloriosissima resurrectio fari docet secundum Ambrosi. *in Symbol. Apostol. c. 14.*) qvod in eo spem nostram locemus, qvem crucifixum mortuumqve profiteamur; Nos tamen in iis vulneribus gloriamur, per qvæ nos placere redemptori nostro, qvem tu ignoras, intelligimus. *Verbum enim crucis ut ait Apostolus, pereuntibus quidem stultitia est, salvis autem futuris virtus Dei & sapientia est.* Ecce Pilati judicis facimus mentionem, à quo judicatus est qui est mundi iudex futurus. Nec est qvod dignitatem fidei nostræ minuunt pœnæ illius beati corporis, quas celer resurrectio consecuta destruxit. Neque enim hic fidei confessionisqve nostræ finis est: nam quid sequatur accipito: *Tertia die resurrexit à mortuis: ascendit in celos, sedet ad dextram patris: inde venturus est judicare vivos & mortuos.* Equidem huic, quam abs S. Ambrosio didicimus, meditationi perquam commodè accedit qvod in verbis Eusebii Episcopi Gallicani *de pascha serm. 11.* æqve luculenter accepimus; Adeo postquam homo improbam dexteram veritæ arbori importunus ingesserat, extendendæ pro illo innocentes in cruce manus erant: dum per lignum pœna contracta, per lignum culpa redimenda erat. Sed prohibiti gustus malè blanda s'avitate deceptus erat; expianda igitur delectationis esca, aceti & fellis injuria. Sed superbix culpa præceptum solverat & in ambitum divinitatis exarserat. Hic meritò subsistimus in verbis Episcopi quæ tanquam ex cre Salvatoris promanantia proponit, dum ipse in iis apud illum Salvator loquitur. Admiramur autem ineffabilem misericordiam ubi divinitas ipsa humiliavit se pro superbo, ubi tradidit se ipsa majestas pro crimine majestatis. Nunc resurrexit à mortuis cujus gloria (ut ferè loquitur S. Maximus Taurinensis homil. pasch. 2.) penetrat omnia, universa continet, cœlum & terram tartarumq; complectitur. Quid stulti nunc despicient humilitatem per quam à Deo suscitatus ad vitam est qui per superbiam à diabolo persuasus fuerat? Egrege Augustinus *contra Judeos & Paganos lib. 4. cap. 13.* de Salvatoris morte: *Morte suâ uno verissimo sacrificio pro nobis oblato quicquid culpatum erat, unde nos principatus ac potestates ad lucenda supplicia jure detinebant, purgavit, abolevit, eximxit, & suâ resurrectione.*

rectione in novam vitam nos predestinatos vocavit, vocatos iustifica-
vit, iustificatos glorificavit. O mors ubi est aculeus tuus: infer-
ne ubi est victoria tua? SURREXIT CHRISTUS HODIE:
VERE SURREXIT HODIE. Contremiscit Satanas qui
 sacras damnandus extendit manus in arborem vitæ, unde du-
 plici (ut iterum ait Eusebius) beneficio hominem sanguis cruci-
 fixi & scelus crucifigentis absolvit, passioq; dominica dum il-
 lum damnat, hunc redimit. Contremiscit Satanas omnisq; in-
 ferni cohors meminisse horret, quâ hora Salvator inclinato ca-
 pite emisit spiritum, corporeq; in cruce derelicto anima simul
 cum divinitate ad inferna spolianda descendit. ita *Euseb. Emisse-*
nus Gallicanus Episc. in homil. d. resurrect. in 8. cap. ad Rom. serm. 13.
 Per virginem natus ex Spiritu Sancto (ita in verbis Hilarii *lib. 4.*
de Trinitate meditamur) adversantes nobis inimicosque virtutis
 ligno passionis affigens, mortem in inferno peremit: sed spei
 nostræ fidem resurrectione confirmavit, corruptionem carnis
 humanæ gloria corporis sui sustulit. Merito hinc Chryso-
 stomus *Hoc stupendum, inquit, est quod trophæum hoc cum carne*
fixit, ita ut ea ipsa caro, quæ millies à peccato dejecta suppressaq;
fuerat, tam illustrem adversus peccatum victoriam tulerit. O can-
 temus igitur laudes Redemptori nostro, & glorificemus nomen
 ejus qui supra omnia exaltatus nostræ salutis spes & fiducia est.
 Exultemus & lætemur in hoc die quem fecit Dominus.

Chorus nova Hierusalem,

Novum meli dulcedinem,

Promat colens cum sobriis,

Paschale festum gaudiis,

Quo Christus invictus leo,

Dracone surgens obruto,

Dum viva voce personat,

Amorte sanctos excitat.

Quam devorarat improbus

Prædam refudit tartarus,

Captivitate libera,

Jesum sequuntur agmina.

Trium-

*Triumphat ille splendide;
 Et dignus amplitudine,
 Soli poliꝫ patriam
 Unam fecit rempublicam.
 Ipsum canendo supplices,
 Regem precemur milites,
 Ut in suo clarissimo
 Nos ordinet palatio.*

Ita ex hymno Fulberti Episcopi Carnotensis edocti sumus. Ecce mortem usq; ad infernum persecutus est Salvator noster, gloriosiusq; prostravit captivandam in regno suo & magnificentius in suis triumphandam; quod ait Eusebius Emisenus *de Pascha homil. 9.* Sed hic hic Victor ac Triumphator verè gloriosissimus **HODIE SURREXIT: VERE SURREXIT HODIE.** ô

Salve festa dies, toto venerabilis ævo!

Meritò cum *Sedulo* læti meditamur: Si per mortem Christi salvati sumus Deo, quāto magis in ejus vita glorificabimur, si eam fuerimus imitati? Qui si, ut reconciliaret nos sibi Deus, filium morti tradidit: quāto magis reconciliatos salvos faciet in vita ipsius, cum resurrexit à mortuis? *in c. 5. ad Rom.* Hodie resurrectio **DOMINI** facta est, & sanctissima ejus in paschali gaudio celebratur memoria. Hæc secundum Maximū Taurinensē *homil. 2. de Festo pasche*, sive mavis secundum Ambrosiū *in Psalm. 117.* (pleræque enim Maximii homiliæ tribuuntur Ambrosio, quamvis secundum Bellarminum de scriptorib. Ecclesiast. non magnus sit error, cum ulterque auctor sit doctus, antiquus, & sanctus) defunctis est vita, peccatoribus venia, sanctis est gloria. Illuxit festum, in quo (sicut Constantinus M. scripsit ad Ecclesias ap. Theodoretum *lib. 1. cap. 10.*) spem immortalitatis accepimus. Non tristior quàm in morte hominis cogitatio nisi resurrectionis fiducia tristitiam mitiget & piā in lætitiā recreet animam. unde Apostolus; *Si in vita hac spem in Christo tantum fixam habemus*, inquit, *maximè miserabiles omnium hominum sumus.* 1. ad Cor. 15. v. 19. Adeò (quod ait Chrysostomus *expos. in Matth. homil. 42.*) in omni re, aut actu, si-ve corporali, si-ve spiritali, agendi virtus spes est præmii futuri

turi. Qvi enim arat (pergit) arat ut metat: qui pugnat, pugnat ut vincat. nam cum sit ita difficile in hoc mundo servare iustitiæ sanctitatem, quis contentus esset, adversus seipsum quotidie luctamina exercere, nisi ad spem respiceret resurrectionis? Hactenus Chrysostomus. Malè habuit ethnicos cum viderunt bonos plerumque miseros, malos beatos esse. Unde variis & lubricis casibus soluta legibus fortuna dominari videbatur (vid. M. Minucii Felicis Octav. ex edit. Onzely. p. 42.) de quâ Plin. lib. 2. omnium vocibus fortuna sola, inquit, laudatur, sola arguitur & cum convictis colitur. At verò alia nobis spes superest in futura resurrectione: cujus ergò elegantia verba sunt Chrysostomi in homil. de resurrectione ex vers. latin. quibus gratiam extollit contra cæcitatem impiorum & gentilium eorumve qvi malorum impatientia feruntur & divinam providentiam accusant. hic ita: *At qui de resurrectione bene senserit, ait, & qui sapienter disputare noverit, facile quicquid id est blasphemia diluet, & illis tam stomachabundè disputantibus, dicit: Compescite linguam vestram, & adversus Deum, qui nos fecit, eam ne exacerbitis. Non enim res nostra in hac solum vita durat, sed festinamus ad vitam aliam multò longiorem, imò finem minime habentem. Et ibi omnino pauper iste, qui iuste vivit, laborum suorum mercedem accepturus est: intemperans autem & maleficus, malicia sua, illicitæq; voluptatis daturus est penam. Proinde, non à presentibus solum de divina providentia sententiam feramus, sed & à futuris. Presentia certamen quoddam sunt, & labores, & studium: futura verò, præmia, coronæ, & prælia. Equidem ar-rhabo nostræ salutis & solationum certissimum argumentum est Salvatoris resurrectio: quò referendum illud Apostoli, quod ex parte suprâ allegatum est: Si in vitâ hac spem in Christo tantum fixam habemus, maximè miserrabiles omnium hominum sumus: Nunc autem Christus surrexit ex mortuis, primitiæ eorum qui dormierant, fuit, postquam enim per hominem mors, etiam per hominem resurrectio mortuorum. Dicitur Hugoni Eteriano resurrectio Christi chirographum universalis omnium resurrectionis. Nec minus ea spes firmatur ex eo quod Apostolus Coloss. 1. 18. scripsit: Ipse est caput corporis Ecclesiæ, qui est principium, primogenitus ex mortuis: & sic in omnibus ipse primus tenens. Si igitur Chri-*

Christus cap ut Ecclesiæ & primitiæ dormientium resurrexit.
Ergo & cetera ejusdem corporis membra resurgent, & quem-
admodum bene Chytræus in argumentis de resurrectione mortuo-
rum p. 300.] reliqui manipuli frugum in agro Dei satarum, in
horrea coelestis vitæ inferentur. Hanc in rem memoranda
quoq; est sententia S. Maximi qvi homil. 3. de festo Paschæ ita:
Est in illo Christi homine uniuscujusq; nostrum carnis & sanguinis
portio: ubi ergo portio mea regnat, regnare me credo: ubi domi-
natur sanguis meus, me sentio dominari: ubi glorificatur caro mea,
me gloriosum esse cognosco. quamvis enim peccator, de hac tamen
communione gratia non diffidat: quia etsi peccata nos prohibent,
substantia nos requirit: etsi delicta propria nos excludunt, natura
communio non repellit: nam propter bonitatem divinitatis, pec-
liarem nobis Salvator debet affectum, scilicet quia sicut Deus noster
in ipso est, ita & sanguis noster in illo est. misericordiam igitur
mibi debet prestare divinitas: necessitudinem exhibere debet affinitas.
Amabo, quis angetur animo quod mortali corpore cinctus sit?
habet enim spiritum Dei (quod ait Theophylactus) qvi excita-
vit Christum ex mortuis. æqve autem ac illum excitavit, sic &
nos omnes resuscitabit, imò vivificabit.

Quæ rogo sufficient nobis solatia, vel quæ
Sanabit fessos jam requies animos,
Si nec tanta potest agris medicina mederi,
Quæ vitas obita morte redire docet?
Moror abi, discede pavor, fuge culpa, ruit mors,
Vita resurrexit, Christus in astra vocat.
Morte mea functus, mihi mortuus, & mihi victor,
Uti mors peccati sit mihi vita Dei.

ita Paulinus de obitu Celsi pueri ad Pneumatium & Fidelem
parentes *carm. 15.* Quid expavescis mortem caro nostra, aut
quid ingemiscis hujus corruptioni tristis anima? Requiesce
in hac spe caro misera: (sic verò Bernhardus loquitur *decla-*
mat. de bonis deserendis) qui propter animam venit, pro te quo-
que venturus est: qui reformavit illam, tui quoq; non obli-
scetur

Teetur in finem: Anima autem meritò cogitat, sicut legitur
apud Prudentium contra Marcionem.

*Nosco meum in Christo corpus consurgere, quid me
Desperare jubes? veniam, quibus ille revenit
Calcata de morte viis: quod credimus, hoc est.
Et totus veniam, nec enim minor, aut alius, quam
Nunc sum, restituar: vultus, vigor, & color idem,
Qui modò vivit, erit, nec ~~me~~ vel dente, vel lingue
Fraudatum revomet patefacti fossa sepulcri.
Qui jubet ut redeam, non reddet debile quicquam,
Nam si debilitas redit, instauratio non est,
Quod casus rapuit, quod morbus, quod dolor hausit,
Quod truncavit edax senium populante veterno:
Omne revertenti reparata in membra redibit.
Debet enim mors victa fidem, ne fraude sepulcri
Reddat curtum aliquid, quamvis jam curta vorarit
Corpora, debilitas tamen & violentia morbi
Virtus mortis erat, reddat quod particulatim
Sorbuerat, quocumq; modo, ne mortuus omnis
Non redeat, si quid pleno de corpore desit.*

*Pellite corde metum mea membra, & credite vos me
Cum Christo reditura Deo. nam vos gerit ille,
Et secum revocat, morbos ridete minaces,
Inflictos casus contemnite, tetra sepulcra*

Despuite: exurgens quò Christus provocat, ite.

Qua non lætitia exultabit ac triumphabit anima nostra, postquam de futura resurrectione ac unione corporis per dominicam resurrectionem certa est, ubi sanctorum corpora sine omni vitio fulgida sicut sol resurgent præcis omnibus deformitatibus, ubi non solum vita nobis dabitur in illa resurrectionis immutatione sed & gloria. Attollamur ad eum corda atque faciem qui resurrexit gloriosus à mortuis & seder ad dexteram Patris. Simili prorsus modo extollentur boni supra cælos

los futuri cum Christo, sicut ipse dicit *Job. 17. Pater, volo*
ut ubi ego fuero, & bi mecum sint & videant gloriam meam.
 Quantum eheu humanæ imbecillitatis argumentum est, non
 memorari resurrectionis promissum sed mortis scrutari judici-
 um! Quare fides humilis & ignara quærit quod habet? quam-
 obrem obliviscitur quod docetur? Hodie certè cum festina
 est ad obsequium pia fides non amplius imperfecta esse pote-
 rit ad credendum. Non anxiosa esse debet de Dominicæ car-
 nis injuria, sed certa esse de resurrectionis gloria. Sic tange-
 re licet Salvatorem, quia jam ascendit ad patrem, hoc est, quem
 admodum Ambrosius *serm. in fer. 5. post dominic. resurrection.*
 (quem in hac meditatione sequimur) inquit, quia apud fidem no-
 stram necdum detinetur in sepulcro, nec quantum in nobis
 est adhuc humilibus immoratur, adhuc inhæret terrenis, qui
 fide nostra elevandus ad cælum erat. *Quid me festinas conti-
 nere ut Dei filium,* secundum S. Ambrosii interpretationem
 Christus ait, *quem redeuntem ad patrem mentis devotione non se-
 queris?* Unde nos ipsi meliora docti per sanctam meritò &
 sinceram fidem exequimur quod dicitur: *Quisquis igitur, vult
 contingere dominum Salvatorem, prius illum debet fide sua ad
 dexteram divinitatis imponere & credulitate cordis collocare in cæ-
 lestibus potius quam inter defunctos inquirere.* Hac ratione fide-
 les læti in adversis dum resurrectionem gloriosam Domini con-
 templantur & contingunt eum, magnâ freti Salvatoris gratia,
 & æternæ ac certissimæ per ipsum qui resurrexit, vivit & tri-
 umphat, salutis fiducia, *quid in exiguis laboribus, inquit, pro-*
missa erascamur æterna? annon umbra, atq; somnium sunt præsen-
tia, si cum futuro conferantur? quanquam hæc quoq; infra verita-
tem comparatio est: qui enim potest finitum ævum cum infinito
componi? quo pacto eum sempiternis mundus, qui mox finiendus sit
committatur? ita apud Theodorum Studitam *serm. 28. Ad e-*
dem in conclusione Psalmi 21. similiter Cassiodorus scripsisse legitur:
Iste Psalmus est, quem nobis paschali munere solenniter decantat Eccle-
sia, ut salutariter instruamur, in humanis rebus etiam beatos tem-
poraliter ex aliquâ parte à Domino derelinqui, cum tamen eos ad bo-
na æterna tuitionis suæ virtute perducatur. O lætissima igitur hæc
 nostra

nostra tempora! O venerabile festum Paschatos, in quo tanta nobis gaudia, omnimoda malorum solatia, ineffabilisque spei momenta in resurrectione Salvatoris confirmata sunt! Hic est dies quem fecit Dominus. *Bonus planè dies est* (quod ait S. Maximus *homil. 3 d. festo pascha*) qui lucem intulit universis; verum non hujus seculi lucem, sed resurrectionis aeternae: lux enim ista non caliginem noctis detulit, sed mortis tenebras amputavit. Bonus, inquam, dies; & melior hic, quàm ille, in quo primum mundus enituit: ille enim hominibus ad laborem creatus est, hic factus est ad quietem: ille mortem meruit, hic formidinem mortis evasit: ille bonis malisque communis est, hic proprius est justorum: illius diei lux tenebris sepelitur, hujus diei splendor etiàm sepulturas illuminat: ad postremum illius diei lucem mortui non vident, hujus diei lumen etiam defunctis emicuit. Latemur ergo (sicut amplius exhortatur S. ille Episcopus *dicto loco*) in hac die quæ & vivos circumfulget & mortuos vivificat & venturos illuminat. Hodie orta lux est splendidissima, Lux Christi orta est, quæ (ut itidem Maximus *homil. pasch. 2* sive Ambrosius *in Psal. 117*) non parietibus obstruitur, non elementis dividitur, non tenebris obscuratur. *Lux*, inquit *uterlibet, Christi orta est, dies sine nocte, dies sine fine, ubiq; splendet, ubiq; radiat, ubiq; non deficit*. Ipse nunc sol oriens JESUS CHRISTUS auctor luminis resurrexit, qui attribuit vivendi principium, lucis exordium. Hic ipse Ego sum, inquit, *dies, qui per me ambulat, non offendit. Job. 17*. Qvis tantæ gloriæ memoriam non summis in gaudiis repetiturus est? Qvis non venerabitur hoc festum Paschatos quo resurrectionis dominicæ triumphum cantat Ecclesia? O iterum.

Salve festa dies, toto venerabilis ævo.

Equidem Hugo Grotius venerabile festum Paschatos *αἱ ἑορταί* festum appellat in N. T. ad Matth. c. 17. Nec immerito tanti fecit vir magnus festum in quo laudibus ornando tantopere laboravit omnis semper Christianorum pietas. Sic *Μεγάλη ἡμέρα* dicitur festum Paschatos, quemadmodum

dum Patres in Concil. Ancyran. can. 6. appellant, & aliunde pluribus in locis nomine hoc insignitum probat Carol. du Fresn. glossar. voc. *dies magnus*. Nec minus diem resurrectioni consecratam dominicæ reginam & principem omnium dierum laudavit Ignatius in epistola ad Magnesianos. quo eodem encomio ornat Gregorius Nazianzenus orat. funebr. in *Paucem* 19. dum βασιλισσὰν τῶν ἡμερῶν ἡμερῶν vocat. Quare amplius Nazianzenus orat. 42. in pascha 2. (sicut legitur in versione latina Leonclavii) *Hæc nobis, inquit, festivitatum festivitas & celebratum celebritas* (ἐορτὴν ἡμῶν ἐορτὴν καὶ πανήγυριν πανηγύριον) *tanto ceteris omnibus non solum humanis & humi defixis, sed iis etiam, quæ ipsius Christi sunt, ac propter ipsum celebrantur, antecellens, quantum sol stellis antecellit, Dicitur Solennitas solennitatum* apud Gregorium M. homil. 22. quam in rem quomodo festum semper Christianis præcipuum habitum sit, ex Procopio lib. 1. de bello Persico c. 18. & Eustathio in *vis. S. Eutychii* P. & P. plura in Carol. du Fresne glossar. voc. *Pascha*. Quid autem non dicam de tantis elogiis quibus in libris Jurisprudentiæ nostræ insigniuntur dies Paschales? Diem Paschæ, dicit Valentinianus Senior l. 3. Cod. Theod. d. indulgent. crim. se intimo corde celebrare. Idem l. 4. eod. Pascha celebratam vocat Valentinianus Jun. l. 6. ibid. Paschalis lætitiæ diem; idem l. 8. religionem anniversarie observationis; & l. 8. (quæ in Cod. Justin. est l. 3. de Episcop. audient.) gaudia & lætitiæ communem celebrat, mox dies sanctos vocat. Ceterum admirandam planè & propè continuam, primis illis temporibus à Paschate ad Pentecostem usq; solennitatem fuisse compertum profiteamur cum Alba spinæ observ. lib. 2. c. 15. quæ ratione præter illud quod ibidem ex Tertulliano allegatur, ex hujus libello de baptim. cap. 19. in fin. Pentecoste animadvertitur ordinandis lavacris latissimum spatium fuisse, quo & Domini resurrectio inter discipulos frequentata est, & gratia Spiritus Sancti dedicata, & spes adventus Domini subostensa, quod tunc in cælos recuperato eo, angeli ad Apostolos dixerunt sic venturum quemadmodum & in cælos conscendit, utiq; in Pentecoste. Et amplius idem Tertullianus de Jesu advers. Phrygic. c. 14. Si omnem, inquit,

in totum devotionem temporum & dierum & mensium & annorum er-
 sit Apostolus, cur Pascha celebramus annuo circulo in mense primo?
 cur quinquaginta exinde diebus in omni exultatione decurrimus?
 In eo omnem operam actionemq; fidelium versatam fuisse Al-
 baspinæus innuit *di. l. c.* ut summâ cum animi voluptate, Chri-
 sti Domini laudes ac præconia fundendis concinendisqve hy-
 mnis ac canticis in cœlum efferrentur. Tanta semper in me-
 moria gloriosæ Resurrectionis Dominicæ fuerunt Christianorū
 gaudia, unde magnum quodcunq; festum Pascha in quibus-
 dam provinciis vocatum fuisse ex observatione Durandi *lib. 7.*
c. 1. n. 25. ac aliunde notat Carol. du Fresne gloss. *voc. Pascha.* Quin-
 imò non nescitur, quomodo in memoriam Resurrectionis Do-
 minicæ & gratiarum actionem ipsa dies, quâ resurrexit Domi-
 nus, non anniversario revoluti tantum mensium orbe, sed cir-
 juslibet hebdomadis eadem primâ recurrente die, celebranda
 sit. *vid. Baron. in annal. ad An. Chr. 34. n. 52.* Unde in ejus etiam
 Resurrectionis fidem & memoriam stantes neque de geniculis
 eo die adorare Christiani solebant *Tertull. de coronâ milit. cap. 3.*
& an. 20. seu ult. Concil. Nica. Quam in rem notanda est S. I-
 gnatii Martyris (ut ipsi tribuitur) Quæstio & responsio ad ortho-
 doxos *ns. ibi ex vers. latina: signum inclinatio*, quærit, in pre-
 cationibus, magis precatores Deo commendat quam si stantes orent;
magisq; ea res divinam promovet commiserationem: quæ propter die-
bus Dominicis & à Paschæ seriis ad Pentecostem usq; precantes genua
non flectunt? Et respondet: Quia utriusq; nos oportuit jugem obti-
 nere memoriam, & ipsius per peccata nostra lapsus nostri &
 gratiæ Christi nostri, per quam à lapsu resurreximus: eapropter
 genuum per sex dies inclinatio, symbolum & nota est lapsus
 per peccata nostri. Quod verò die Dominico genua non in-
 flectimus, signum est & designatio Resurrectionis, per quam gra-
 tiâ Christi, & à peccatis, & à mortificata in eis morte liberati su-
 mus. O sancta igitur gaudia Paschalis Festi!

Salve festa dies toto venerabilis ævo.

Imò dum his hyems abiit temporibus, dum terra vernat flori-
 bus, meritò meditamur, quomodo, cum resloruit Christi ca-
 ro, omnia floribus vestiantur.

Ecc

*Ecce renascentis testatur gratia mundi,
Omnia cum Domino dona redisse suo.
Namq; triumphanti post tristia tartara Christo,
Undiq; fronde nemus, gramina flore fauent.
Legibus inferni oppressis, super astra meantem
Laudant risæ Deum lux, polus, arua, fretum.
Qui crucifixus erat, Deus ecce per omnia regnat,
Dantq; creatori cuncta creata precem.*

Ego verò quid aliud monebo in his gaudiis Paschalis festi celebratissimis, Cives Academiae carissimi! quàm ut secundum Nazianzenum huic tempori fructificemus ac donum festivum offeramus vel parvum vel magnum, modò spirituale Deoq; gratum, unusquisque pro virium suarum ratione. Dignum munus (sic meritò cum Nazianzeno pergimus) offerre vix ipsi quoq; angeli possint, illi inquam primi intellectuales & puri supernæque gloriæ spectatores, ac testes: Si tamen his quoque omnibus numeris absoluta Dei laudatio concedenda est. nos autem sermonem (piam meditationem) quo nec præclarius quicquam habemus nec præstantius, conferamus, præsertim Verbum laudantes ob beneficium, quod ab eo ad naturam sermone & ratione utentem profectum est. ita Nazianzenus in *vers. latin. Leonclavij*. Optima sanè meditatio Paschalis est, quam ap. S. Theophilum Alexandr. Episcop. in epistolâ paschali II. contra Origenistas legimus. Hujus viri pietatem imitabimur, Cives optimi. Cujus verba ut altius menti inhæreant, nobis omnibus animitus precor qui ad Angelorum metropolim nunc propter Resurrectionis Salvatoris gloriam læti prospicimus. *Festinemus supernæ letitiæ festa celebrare & jungere nos Angelorum choris, ubi corona & premia & certa victoria est & desiderata triumphantibus palma proponitur. Nec differamus tumentibus carnis fluctibus liberati, inter diversa voluptatum hinc inde naufragia, clavum tenere virtutum, & post grandia maris pericula tutissimū cælorum intrare portum. Quamobrem & eos, quos cassâ vitæ hujus cura sollicitat, &*
instar

*instar frementium gurgitum perturbationum profunda circum-
sonant, quasi de somno gravi excitantes ad sapientia provo-
cemus lucra, ostendamusque eis veras divinorum sensuum
divitias & inspirata sanctae celebritatis gaudia: eoque omnis
impreseniarum assumatur labor, ut & eos qui paululum ne-
gligentes sunt & nosmet ipsos aeterna gloria preparemus.*

P. P. Sub Sigillo Rectoratus, ipso festo Paschatos
ANNO DOMINI MDCXC.

Ecce renascentis testatur gratia mundi,
 Omnia cum Domino dona redisse suo.
 Namq; triumphanti post tristitia tartara C
 Undiq; fronde nemus, gramina flore fa
 Legibus inferni oppressis, super astra mea
 Laudant risè Deum lux, polus, arua, s
 Qui crucifixus erat, Deus ecce per omnia
 Dantq; creatori cuncta creata precem.
 Ego verò quid aliud monebo in his gaudi
 bratissimis, Cives Academiae carissimi!
 Nazianzenum huic tempori fructificemus
 offeramus vel parvum vel magnum, m
 gratum, unusquisque pro virium suarum
 munus (sic meritò cum Nazianzeno pergit
 quoq; angeli possint, illi inquam primi
 ri supernaeque gloriae spectatores, ac
 his quoque omnibus numeris absoluta
 denda est. nos autem sermonem (pian
 nec praelarius quicquam habemus nec p
 mus, praesertim Verbum laudantes ob be
 eo ad naturam sermone & ratione utenten
 Nazianzenus in vers. latin. Leonclavij. Optim
 schalis est, quam ap. S. Theophilum Alexand
 paschali II. contra Origenistas legimus. Hui
 tabimur, Cives optimi. Cujus verba ut alti
 nobis omnibus animitus precor qui ad An
 lim nunc propter Resurrectionis Salvatoris
 cimus. Festinemus superne letitia festa cele
 Angelorum choris, ubi corone & premia
 & desiderata triumphantibus palma propon
 mus tumentibus carnis fluctibus liberati,
 ptatum hinc inde naufragia, cladum u
 post grandia maris pericula tutissimū coel
 Quamobrem & eos, quos cassa vite buju

sti cele-
 undum
 estivum
 Deoq;
 dignum
 vix ipsi
 & pu-
 tamen
 conce-
 m) quo
 onfera-
 yod ab
 est. ita
 tio Pa-
 pistola
 m imi-
 ereant,
 tropo-
 prosp-
 ere nos
 ria est
 differa-
 volu-
 m, &
 ortum,
 at, &
 instar